

ŚLĄSKI URZĄD WOJEWÓDZKI
W KATOWICACH
Wydział Nadzoru Prawnego
40-032 Katowice, ul. Jagiellońska 25

Katowice, 25 czerwca 2024 r.

NPII.4131.1.577.2024

Rada Miasta Gliwice

Zawiadomienie o wszczęciu postępowania

Zawiadamia się, że zgodnie z art. 61 § 4 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r., poz. 572), w związku z art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609), dalej jako: *ustawa*, zostało wszczęte postępowanie nadzorcze w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały Nr II/12/2024 Rady Miejskiej w Gliwicach z dnia 23 maja 2024 r. w sprawie powołania Komisji Rewizyjnej, Komisji Skarg, Wniosków i Petycji oraz stałych komisji Rady Miasta Gliwice, a także ustalenia zakresów ich działania i składów osobowych, w części określonej w § 8 uchwały, jako sprzecznej z art. 21 ust. 1 i 3 ustawy, w związku z art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 września 2022 r. o przedłużeniu kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2022 r., poz. 2418) oraz art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.).

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 23 maja 2024 r. Rada Miasta Gliwice podjęła uchwałę Nr II/12/2024 w sprawie powołania Komisji Rewizyjnej, Komisji Skarg, Wniosków i Petycji oraz stałych komisji Rady Miasta Gliwice, a także ustalenia zakresów ich działania i składów osobowych.

W podstawie prawnej uchwały wskazano art. 21 ust. 1 ustawy.

Wskazana uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 27 maja 2024 r.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru uznał, iż uchwała jest częściowo niezgodna z prawem.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy: *Rada gminy ze swojego grona może powoływać stałe i doraźne komisje do określonych zadań, ustalając przedmiot działania oraz skład osobowy*. Ponadto, w myśl ust. 3 ww. przepisu: *Komisje podlegają radzie gminy, przedkładają jej plan pracy oraz sprawozdania z działalności*.

Mocą § 1 analizowanej uchwały Rada powołała dziewięć stałych komisji Rady Miasta Gliwice, w tym dwie obligatoryjne, tj. Komisję Rewizyjną oraz Komisję Skarg, Wniosków i Petycji. Ponadto, w dalszej części uchwały określono zakres działania każdej z komisji, z wyjątkiem Komisji Rewizyjnej i Komisji Skarg, Wniosków i Petycji (§4 uchwały), a także ustalono ich skład osobowy (§ 7 uchwały).

Podkreślić należy, że komisja rewizyjna, komisja skarg, wniosków i petycji, a także pozostałe komisje stałe stanowią aparat pomocniczy (wewnętrzny) rady gminy, będący względem rady w stosunku podległości (por. brzmienie art. 21 ust. 3 ustawy), za którego pomocą rada wykonuje swoją funkcję kontrolną. Komisje stałe są komisjami powoływanymi przez radę na okres kadencji rady. Rada gminy jest organem kadencyjnym, a zgodnie z art. 16 ustawy kadencja rady gminy trwa 5 lat, licząc od dnia wyborów.

Z powyższych przepisów wynika, że powołana przez radę komisja jest ściśle powiązana z kadencją powołującej je radę gminy jako organy wewnętrzne tej rady, i nie mogą one funkcjonować po upływie kadencji samej rady.

Tymczasem w § 8 analizowanej uchwały Rada Miasta Gliwice postanowiła o utracie mocy Uchwały nr I/4/2018 Rady Miasta Gliwice z dnia 21 listopada 2018 r. w sprawie powołania Komisji

Rewizyjnej, Komisji Skarg, Wniosków i Petycji oraz stałych komisji Rady Miasta Gliwice, a także ustalenia zakresów ich działania i składów osobowych, wraz z jej późniejszymi zmianami: uchwałą nr VII/142/2019 z dnia 11 lipca 2019 r. i uchwałą nr XXX/638/2021 z dnia 7 października 2021 r. Rada dokonała zatem uchylecia uchwały, na mocy której zostały powołane komisje stałe poprzedniej kadencji, która upłynęła z dniem 30 kwietnia 2024 r. (art. 1 pkt 1 ustawy o przedłużeniu kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego). Upływ kadencji rady gminy jest jednoznaczny z utratą bytu prawnego wszystkich jej organów wewnętrznych. Nie ma zatem podstaw prawnych do tego, aby rada gminy następnej kadencji decydowała o uchyleniu uchwały rady poprzedniej kadencji, bowiem w dniu podjęcia tej uchwały ten wewnętrzny organ rady już nie funkcjonował. Należy przyjąć, że uległ on rozwiązaniu wraz z upływem poprzedniej kadencji rady gminy, tj. z dniem 30 kwietnia 2024 r.

Reasumując, zdaniem organu nadzoru, uchylenie uchwały powołującej komisje stałe, przyjętej przez radę gminy poprzedniej kadencji nastąpiło z naruszeniem art. 21 ust. 1 ustawy w związku z art. 1 pkt 1 ustawy o przedłużeniu kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego, bowiem w dniu podjęcia analizowanej uchwały komisja ta już nie funkcjonowała.

Podkreślenia wymaga również, że z art. 2 Konstytucji RP wynika, że Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej. Uchylenie przepisów (czy też wprowadzenie regulacji o utracie mocy obowiązującej przepisów), które już nie obowiązują, jest wadliwe w kontekście wynikającej z ww. art. 2 Konstytucji RP zasady zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, a nadto może być przyczyną dezinformacji wynikającej z faktu zamieszczenia wadliwych przepisów w uchwale. Przepis § 8 uchwały może bowiem wywołać u odbiorcy wątpliwość, co do faktycznej daty zaprzestania działalności komisji stałych Rady Miasta Gliwice, tj. z dniem 30 kwietnia 2024 r., czy też z dniem 23 maja 2024 r., jak sugeruje § 8 kwestionowanej uchwały. Taki stan niepewności co do treści stanowionego prawa jest niedopuszczalny w demokratycznym państwie prawnym i stanowi istotne naruszenie art. 2 Konstytucji RP.

Mając powyższe na uwadze, wszczęcie postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały Nr II/12/2024 Rady Miejskiej w Gliwicach z dnia 23 maja 2024 w sprawie powołania Komisji Rewizyjnej, Komisji Skarg, Wniosków i Petycji oraz stałych komisji Rady Miasta Gliwice, a także ustalenia zakresów ich działania i składów osobowych - w części określonej na wstępie, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Pouczenie:

Stronie przysługuje prawo złożenia wyjaśnień w sprawie.

Termin na wydanie rozstrzygnięcia nadzorczego upływa z dniem **26 czerwca 2024 r.**

Z upoważnienia Wojewody Śląskiego
Wydział Nadzoru Prawnego - Zastępca
Dyrektora Wydziału Nadzoru Prawnego
Iwona Andruszkiewicz

WOJEWODA ŚLĄSKI

NPII.4131.1.577.2024

Katowice, dnia 26 czerwca 2024 r.

Rada Miasta Gliwice

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609), dalej jako: *ustawa*,

stwierdzam nieważność

uchwały Nr II/12/2024 Rady Miejskiej w Gliwicach z dnia 23 maja 2024 r. w sprawie powołania Komisji Rewizyjnej, Komisji Skarg, Wniosków i Petycji oraz stałych komisji Rady Miasta Gliwice, a także ustalenia zakresów ich działania i składów osobowych, w części określonej w § 8 uchwały, jako sprzecznej z art. 21 ust. 1 i 3 ustawy, w związku z art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 września 2022 r. o przedłużeniu kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2418) oraz art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78 poz. 483 ze zm.).

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 23 maja 2024 r. Rada Miasta Gliwice podjęła uchwałę Nr II/12/2024 w sprawie powołania Komisji Rewizyjnej, Komisji Skarg, Wniosków i Petycji oraz stałych komisji Rady Miasta Gliwice, a także ustalenia zakresów ich działania i składów osobowych.

W podstawie prawnej uchwały wskazano art. 21 ust. 1 ustawy.

Wskazana uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 27 maja 2024 r.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru uznał, iż uchwała jest częściowo niezgodna z prawem.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy: *Rada gminy ze swojego grona może powoływać stałe i doraźne komisje do określonych zadań, ustalając przedmiot działania oraz skład osobowy. Ponadto, w myśl ust. 3 ww. przepisu: Komisje podlegają radzie gminy, przedkładają jej plan pracy oraz sprawozdania z działalności.*

Mocą § 1 analizowanej uchwały Rada powołała dziewięć stałych komisji Rady Miasta Gliwice, w tym dwie obligatoryjne, tj. Komisję Rewizyjną oraz Komisję Skarg, Wniosków i Petycji. Ponadto, w dalszej części uchwały określono zakres działania każdej z komisji, z wyjątkiem Komisji Rewizyjnej i Komisji Skarg, Wniosków i Petycji (§4 uchwały), a także ustalono ich skład osobowy (§ 7 uchwały).

Podkreślić należy, że komisja rewizyjna, komisja skarg, wniosków i petycji, a także pozostałe komisje stałe stanowią aparat pomocniczy (wewnętrzny) rady gminy, będący względem rady w stosunku podległości (por. brzmienie art. 21 ust. 3 ustawy), za którego pomocą rada wykonuje swoją funkcję kontrolną. Komisje stałe są komisjami powoływanymi przez radę na okres kadencji rady. Rada gminy jest organem kadencyjnym, a zgodnie z art. 16 ustawy kadencja rady gminy trwa 5 lat, licząc od dnia wyborów.

Z powyższych przepisów wynika, że powołana przez radę komisja jest ściśle powiązana z kadencją powołującej je radą gminy jako organy wewnętrzne tej rady, i nie mogą one funkcjonować po upływie kadencji samej rady.

Tymczasem w § 8 analizowanej uchwały Rada Miasta Gliwice postanowiła o utracie mocy Uchwały nr I/4/2018 Rady Miasta Gliwice z dnia 21 listopada 2018 r. w sprawie powołania Komisji Rewizyjnej, Komisji Skarg, Wniosków i Petycji oraz stałych komisji Rady Miasta Gliwice, a także ustalenia zakresów ich działania i składów osobowych, wraz z jej późniejszymi zmianami: uchwałą nr VII/142/2019 z dnia 11 lipca 2019 r. i uchwałą nr XXX/638/2021 z dnia 7 października 2021 r. Rada dokonała zatem uchylecia uchwały, na mocy której zostały powołane komisje stałe poprzedniej kadencji, która upłynęła z dniem 30 kwietnia 2024 r. (art. 1 pkt 1 ustawy o przedłużeniu kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego). Upływ kadencji rady gminy jest jednoznaczny z utratą bytu prawnego wszystkich jej organów wewnętrznych. Nie ma zatem podstaw prawnych do tego, aby rada gminy następnej kadencji decydowała o uchyleniu uchwały rady poprzedniej kadencji, bowiem w dniu podjęcia tej uchwały ten wewnętrzny organ rady już nie funkcjonował. Należy przyjąć, że uległ on rozwiązaniu wraz z upływem poprzedniej kadencji rady gminy, tj. z dniem 30 kwietnia 2024 r.

Reasumując, zdaniem organu nadzoru, uchylenie uchwały powołującej komisje stałe, przyjętej przez radę gminy poprzedniej kadencji nastąpiło z naruszeniem art. 21 ust. 1 ustawy w związku z art. 1 pkt 1 ustawy o przedłużeniu kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego, bowiem w dniu podjęcia analizowanej uchwały komisja ta już nie funkcjonowała.

Podkreślenia wymaga również, że z art. 2 Konstytucji RP wynika, że Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej. Uchylenie przepisów (czy też wprowadzenie regulacji o utracie mocy obowiązującej przepisów), które już nie obowiązują, jest wadliwe w kontekście wynikającej z ww. art. 2 Konstytucji RP zasady zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, a nadto może być przyczyną dezinformacji wynikającej z faktu zamieszczenia wadliwych przepisów w uchwale. Przepis § 8 uchwały może bowiem wywołać u odbiorcy wątpliwość, co do faktycznej daty zaprzestania działalności komisji stałych Rady Miasta Gliwice, tj. z dniem 30 kwietnia 2024 r., czy też z dniem 23 maja 2024 r., jak sugeruje § 8 kwestionowanej uchwały. Taki stan niepewności co do treści stanowionego prawa jest niedopuszczalny w demokratycznym państwie prawnym i stanowi istotne naruszenie art. 2 Konstytucji RP.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzenie nieważności uchwały Nr II/12/2024 Rady Miejskiej w Gliwicach z dnia 23 maja 2024 w sprawie powołania Komisji Rewizyjnej, Komisji Skarg, Wniosków i Petycji oraz stałych komisji Rady Miasta Gliwice, a także ustalenia zakresów ich działania i składów osobowych - w części określonej na wstępie, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Pouczenie:

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Z up. Wojewody Śląskiego

Iwona Andruszkiewicz